

Tüzes nyelvek.

Majdnem kétezer esztendeje már, hogy a Szentlélek ereje tüzes nyelvek alakjában szállt le Krisztus apostolaira, akiknek elméje pillanatok alatt megvilágosodott és egyszeriben megértették a megváltás titkát és rádöbbentek hivatásukra, mely addigi békés foglalkozásuk helyett az igazság hirdetése és ezzel egyúttal az emberiség földi és földöntúli boldogabb életének egyengetése lett.

Azóta a művelt népek egyre várják azokat a tisztán ragyogó piros tüzes nyelveket is, amelyek kinyitják a vezető helyre jutottak lelkét és elégetnek benne minden kicsinyességet, ártó indulatot és csak a megváltott ember jobbsorsának kiharcolása tündöklök belőle olyan fénnel, hogy nem lehet eltakarni a világosságát. A pünkösdi tüzes nyelvek ereje és csodálatos hatalma lenne az az osztó igazság, amely a jog, szeretet és megbocsátás testvéri összelvadásával megkönnyítené a reménytelenség durva keresztje alatt meg-meg rogyanó térdű emberiség kálváriajárását. Krisztus egyszerű, tanulatlan tanítványai csodát műveltek annak a tüzes nyelvnek a hatalmával, mert rajongásokkal és áldozattól vissza nem riadó hősiességükkel ujjaalakították a világ arculatát. Az első tanítványok munkája olyan gyümölcsöt termelt, amilyenhez még hasonlót sem tud említeni a történelem, amely az okot vizsgálta azt is megállapítja, hogy a sikerben az isteni küldetés mellett mekkora része volt a szeretetnek, az emberiség egyenlőségébe vetett hitnek és az önzetlenségnek.

Sajnos, ezek a tulajdonságok az idők forgatagában annyira megkorcsosodtak, elcsenevésztedtek,

sőt egészen el is tűntek, hogy igazán nem csodálkozhatunk, azon sem, ha hiányukban idáig sülyedt az ember élete. Nagy esélettségünkben nincs okunk szépitgetésre és alakoskodásra, tehát nyíltan megvallhatjuk, hogy a huszadik század fiát nem Krisztus tanítványainak tüzes nyelvessel tisztázatlanul vezeti a földi életben, hanem az egyéni érdek, a szenvedélyek hullámzó ütemű kirobbanása, kicsinyes és alattomos indulatok kaján hasznosítása és a maga gyümölcsének és örömeinek fenékiig való kiürítése izgatja, amelyben ismeretlen fogalom a szív és csak cégér az irott törvény, amit valamikor jognak és igazságnak neveztek, de nem foglalták ékes mondatokba és nem keverték olyan ügyesen a szavakat, hogy ne lehetett volna belőle kihámozni az eredeti értelmet.

Akkor még nem volt ennyi embernek kifinomult tudása, az ész kereké nyikorgó tengelyen töretlen uton zötyögött, mégis többen és kevesebb verejtékkel érték el a célba, mint e mai állítólagos világbeke görögtüzes napjaiban. Valamikor az egyszerűség, egyenesség és a kölcsönös egymást megbecsülés kormányozta a világot, mely talán durvább volt eszközeiben és őszintébb megnyilatkozásaiban, de gyógyító irkét meg volt a szeretete és megbocsátása. Ezzel szemben a huszadik század finom és kicsiszolt észjárása, sima nyelve és szemforgató igazság keresése csak arra való, hogy elámita és megcirógassa az elesettet, de közben alamizsnás keze ökölbe szorul, hogy továbbra is megalázza és porbasújsa a másikat.

Már pedig a világháború után egy nemzet ragadta magához azt a hatalmat, melyet azelőtt az összeség gyakorolt szépen elosztva és megegyezve. A hatalom egyedüli

birtokosa azóta mást sem tesz, mint őrzi ezt a rettenetesen súlyos és törekeny kincset, amely csak úgy biztos, ha sokan vigyáznak rá, míg a jelen esetben a többiek is szeretnének osztályosai lenni, ami természetes is mert az ember sohasem tud beletörődni abba, hogy ne legyen a maga ura élvezredes jogainak és vagyonának. A világ megbomlott egyensúlya nem tud helyrebillenni sem a Népszövetségben, sem a többi nemzetközinek nevezett alakulatban, mert mindenütt egy akarat érvényesül és ugyanannak a törekeny rettenetesen kincsnek a súlya nyomja lefelé a többi a hatalom birtokosa alá. Hasztalan tanácskozás, üres szócsépelés minden megoldási kísérlet, amíg ezt az egyenlőtlenséget láthatatlanul is érzi a többség.

Öntudatlanul nevelték belénk, hogy a legcsiszoltabb, legrugalmasabb és legnagyobb áttekinthetőségű elmék ott találhatók Európa nyugati felében, tehát ösztönös riadtsággal kérdezzük, hogyan lehetséges és mivel magyarázható ez a vakság? Arrafelé nem sejtik, hogy egy erő nem pótolhat száz más fajtát? Elfelejtették, hogy az emberben önérték és bosszu is szunnyad? Azzal nem számolnak, hogy a gépek korszakában a mennyiség hogyan viszonylik a minőséghez?

Lehetetlen, hogy a tisztaság ne látnak éppen úgy, mint mi és hogy még sem változtatna rajta, annak csak egy a magyarázata. Az uralkodó hatalom képviselőiből eltűnt a szeretet, jog és megbocsátás lelke, a pünkösdi tüzes nyelvek tisztaságát elnyomta az önzés, kicsinyes indulatok és főkép az engesztelhetetlenség mardosó lángja. A kapzsiság hegyes körme mélyen beléjük vágott, megszedültek a dicsőség fényétől, kéjes mohósággal falják a világ javait és közben saját kacagásuktól nem hallják a többség halódó jajsavát, mely maholnap az ő temetési dalukká alakul át.

Akik önteltségükben tagadják a lélek magasabbrendűségét és csak az anyaggal, a holt géppel törődnek, a huszadik század szabadulást és megkönnyebbülést sóvárgó hörgésből ráeszmélhetnek végzetes tévedésükre. A felvilágosító tüzes nyelvek égi fényessége nemcsak az ész börtönének rozsdás lakatjait verte le, hanem élesen belevilágított abba a sötétségbe is, amelyben a kötelességek: az igazság, egyenlőség, szeretet és áldozatos alázatosság szerény lángja pislákol, hogy biztos utmutatója legyen az ember földi és földöntúli boldogabb életének.

Két világesemény.

Az újságolvasó ember, ha kezébe veszi megszokott lapját, szinte önkéntelenül olyan hírnél áll meg hosszasan, amely a legemlékebb emberi érzéseket, az örömet, vagy a részvételt váltja ki belőle. A mai időkben sajnos, ritkán jutunk hozzá, hogy örömet keltő híreket olvassunk, annál gyakrabban van részünk abban, hogy egyéneket, családokat, sőt nemzeteket ért súlyos csapásokról szeresszünk tudomást. Ezeknek sorában is mélyen megrázóan hatott mindenütt annak a revolverlövésnek híre, amely Fran-

ciaországnak és az egész világnak is egyik legkiválóbb és legbecsültebb férfiaként életét oltotta ki. Mindenki, akiből nem haltak ki a nemesebb érzések, másképpen, mint a legmélyebb megvetéssel, nem gondolhat az ilyen merényletre. Nincs mentség, mely a "legkevésbé is enyhítene" ezt a cselekedetet. Gyilkosságra sem egyéni, sem politikai gyilkosságra jogain soha nem volt és nem is lesz. De itt még egyáltalán nem is védekezhet a gyilkos politikai okokkal. Hiszen olyan embert ölt meg, akinek ha-

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Mar főhadnagy párba.

Luby Károly elbeszélése.

Már két hónapja mult, hogy egy étteremben ékeztünk és még eddig nem közelített felénk; pedig tudni vágytam, ki ő és mily járásban vesztelget közöttünk ez a feltűnést keltő Mephystó arcú idegen.

En a terem egyik végében, ő velem szemben a terem tulsó oldalán ült és így tekintetünk sokszor akaratlanul is találkozott s ilyenkor száraz, élesen körkörös tekintetük arcára, előre hajló szemébe, melyen becselt és villanó sötét árnyalt szemmel nyugtalanító érzést keltettek.

Egy kedélyes jó vacsora után társasággal még az étteremben maradtunk és a poharazás közben a vívásról is szó esett.

Éppen akkor egy mesteri fogást tanultam, amellyel fordított fejháritásból az ellenfél kardját biztosan ki lehet ütni. Ez egy veszélyes fogás, de sikeres és szép.

Nyomban vállalkoztam is rá, hogy a leghevesebben ellentmondó Jánosy Tibor főhadnagy kezéből ezen fogással kiütöm a kardot.

Es úgy kiröpítettem, hogy a kard hegye az általam jól kiszámított irányban, kilótt nyílszerűleg a titokzatos idegen feje fölött a falba fúródott.

Csak pár percig tartott ez a mulatvány, de ezalatt is félszemem az idegen uron volt és láttam, hogy kiállításunk (Garde) s a végbe vitt mulatvány alatt fehér kézelőjére hirtelen néhány vonást vetett, azután ismét mereven előre nézett.

Midőn a kardot kivettem feje fölött a falból, észrevettem, hogy kézelőjére vívóállásunkkal az én fogásom volt hirtelen, de pontosan odavetve. Most meghajlok az idegen előtt, aki szó nélkül felugrik és oly erővel szorítja meg kezem, hogy a fájdalomtól felszisszentem.

Másnap délután váratlanul meglepetésemre az én rejtélyes éttermi idegemem lép szobámba és mint Hollóváry Jenő mérnök bemutatkozik.

Hangja éretlen, tompa. Révedező tekintetű szemeiből most határozatlanság és hágyadság látszik. Az a kihívó dac, az a megfélemlítő, villámlik tekintet, ami megragadta és lekötötte figyelmemet, úgy eltűnt sötét szemeiből, mint ahogy a sugár eltűnik a csillaglatlan komor éjszakába.

Tompá, mélyrengésű hangja hódolatot árult el.

— Tisztelettel üdvözlöm önt — szolt Hollóváry — és a tegnapi ügyes kardfogása óta igaz tisztelője vagyok.

Különös nyilatkozata meglepett; nem ily közeledést vártam tőle. Mégis előkelő vendégként fogadom. Hellyel kínálom és szíves szavak kíséretében szívtart és cognacot nyujtok neki.

Vendégem pár pillanatig tartó el-

foglaltság után élénk társalgásba kezd és itt csodálatos éleselműséget, a közönségtől elütő eredeti felfogást tanusít.

Társalgás közben úgy kezdtem magamat érezni, mintha ő nagy arányokban nőne, én pedig ugyan oly arányokban fogynék mellette. De mégis különös dolognak véltem, hogy Hollóváry ezt észre nem vette. Nem bírt szellemi fölőnyének a tudatára ébredni, mint azok, akik műveltség vagy szellemi erő és képesség tekintetében fölénk kerülnek. Mintha a saját lényé és az öntudata elmerült volna a lelkében.

Csendes nyugalommal beszélt addig, amíg általam egy fordulattal a vívásra nem vitettem át a szót.

Itt vendégem mély hallgatásba merült és mereven nézett hol reám, hol maga elé.

Nekem most a tapintat hallgatást parancsolt, mert úgy véltem, miszerint a vívás és a kardok fölemlítése lelke mélyét teljesen felkavarja. Feldult, nyugtalan tekintetéből ítélve, hittem, hogy ennek az embernek valami titka van, ami a kardok és a párbaj említése által előtérbe lép és fájdalommal tölti el szívét. Amde a vágy ennek a talányos lénynek a lelkébe látni s annak titkait felfedni, nagyobb volt bennem, mint az ildom és az őnuralom.

Kétszeres erővel és a legmohóbb vágygal használtam fel a kedvezőnek látszó alkalmat és fokozott hévvel kezdtem

ujra beszélni a finom, hajlékony, szilárd, könnyű sollingeni pengékről a magyar, az olasz és a francia vivmodorról és a párbajokról.

Vendégem még mindig hallgatott. Midőn azonban a párbaj sokféle és bizonytalan kimeneteléről kezdtem beszélni mozdulatlan merevsége megtört és szeméből baljóslatu fény villámlott elő, de ez rögtön eltűnt és helyét adott egy látszólag mély, némán panaszkodó lelki fájdalomnak.

Mintha szavaim éles törként sebeznek szívét! És én mégis pokoli kéjben uszva szemlélttem vendégemnek nehéz vergődését és lelki elváltozását, mert reméltem így fölfedi előttem rejtélyes lényét és magába zárkózottságának okát.

Tovább folytattam a párbajról a szót és részletes körülírással Hollóváry figyelmét is felébresztett tegnapi kardkiütésről beszéltem.

Itt Hollóvárynak sápadt arca újra kigyult és szemeiben újra megvillant az a szikrázó természetfölötti fény és lassan fölemelkedve az ablak felé ment és mereven bámult ki az ablakon.

En elhallgatva vártam Hollóváry megnyilatkozását, de ő szóltan maradt. Percekig tartott ez a kínos csend, míg végre imbolygó vontatott léptekkel hozzám jött és szelíd és szinte reszketeg hangon kért, vezessem be őt a társaságba. Ezt megírtam és két nap alatt a mérnök Hollóváry minden családdal ismerős lön.

lálától nem várható semmiféle rendszer-változást. Pártokon felül álló áldozata magas tisztességének betöltésében nem vett részt a napi politikában, hanem annak irányítását rábízta a nép által kívánt férfiakra. Működésével mindenhol elismerést tudott kivívni magának s amikor nemzetének általános részvéte kísérte érdemeiben gazdag élete végső álmához, az egész világon minden jóérzésű ember osztozott a gyászban.

A hét másik nagy eseménye ugyan-csak Franciaországban zajlott le, mégpedig a képviselő-választás befejezése. Ma már az egyes országokban lefolyó választások tülemkednek a belpolitikai jelentőségén, hiszen gyakran rendszerváltozással járnak, ami azután kihát a többi országgal való viszonyra is. A mai korunkban egyik állam sem zárkozhatik el a többitől, kínai falakat építeni többé nem lehet. Ma világproblémák állanak előtérben és ezeknek megoldásában közre kell működni és működik is minden jelentősebb ország. Ebből a munkából pedig a kormányok csak úgy vehetik ki hatékonyan a részüket, ha saját országukban is többség áll a hátuk mögött. A vezető szerepek egyikére hivatott Franciaországban most ez a többség elveszett. A baloldali pártok kerültek többségbe és rájuk vár a feladat, hogy ha esetleg módosított elvek alapján is, de továbbvigyék a megkezdett nemzetközi munkát.

Az egész európai politikában a legfontosabb szerepet játszotta mindig a német-francia viszony. A jelen pillanatban nagy kérdőjel ennek a viszonynak az alakulása. Hiszen maga a francia választás is némileg meglepetést keltett, mert sokan a jobbfele történet német orientálódása folytán azt várták, hogy a Rajnán túl is inkább a jobboldali pártok kárhoz erősödni. Igaz, hogy a néphangulat kialakulása a legkevésbé kiszámítható valami, hisz elég gyakran láthatjuk, hogy azt a pártot, melyet nagy többséggel választottak meg, néha egy-két év múlva elsőpri ugyanaz a nép, amely előbb diadalra juttatta. Ha ilyen arányokban nem is történt most, annyi kétségtelen, hogy Franciaországban egyideig a baloldali, helyesebben a polgári baloldali a jövő.

Ma tehát az a helyzet, hogy sem Franciaországnak, sem Németországnak nincs olyan kormánya, amely jogosan mondhatná, hogy népének nagyobb része mögött áll. Ez az állapot pedig feltétlenül káros nemcsak erre a két országra, hanem messzebbmenőleg azokra a nagy ügyekre is, melyeknek megoldásától az egész emberiség sorsának jobb-rafordulását várja. Európának e két nagyhatalma nélkül ugyanis egy fontosabb kérdésben sem lehet dönteni. Tehát amíg mindkét országban nem alakul

olyan kormány, amely szilárd többségre támaszkodhat, hiába tárgyalnak a gazdasági helyzetről, hiába tárgyalnak a leszerelésről, addig ezeken a tárgyalásokon csak alig számbavehető részletmunka folyhat, lényegbevágó fordulat nem várható.

Hogy a magyarság mit várhat a francia baloldaltól, erre a kérdésre nehéz felelni. A jobboldaltól a háboru utáni időktől kezdve majdnem mostanáig nem sok jóban volt részünk. Hiszen a tulzó francia nacionalizmust meglestetítő jobboldali kormányfőriak voltak eddig azok, akik minden alkalmat megragadtak arra, hogy a békediktátumok merev megrogzítását hirdessék. A legutóbbi egy-két évben ez a csoport is kissé módosította

felfogását, megállapíthatjuk azonban, hogy sokkal rokonszenvesebb hangokat hallottunk mindig a baloldaltól. Ha pedig tekintetbe vesszük azt, hogy a baloldali pártokban is a polgári elem van túlsúlyban, a polgári szempontokat sem kell féltetni.

Nagyon figyelemreméltó tünet volt ugy a német, mint a francia választáson a kommunistákat ért súlyos vereség. Ez a jelenség arra mutat, hogy világszerte a polgári gondolat erősödik és egyre veszít súlyából a forradalmasító törekvés. Ez az örömdetes tünet a jövőre nézve is biztató reményt kelt és legfőbb törekvésnek kell mindenütt lennie a polgárság erősítésének a nemzetrontó elemek rovására.

A bányáiparosok dalkörének jubileuma.

Salgótarján a jubileumok korszakát éli. Három esztendő óta mindenikre jut legalább kettő, de néha több is.

A jubileumot mindenik egyesület megüli, még akkor is, ha addig aludt, vagy hallgatott, hogy aztán a jubileum után — kevés kivétellel — újra nyugóra térjen. A város fejlődésével megindult az egyesületek szaporodása, de sajnos igen sokszor nem azok fejlődése. Vannak már koravén és kimúlt egyesületeink is. Ugy látszik, hogy a tarjáni clima ezeknek nem kedvezett, viszont vannak oly életerős hajtások is, hogy azok megfogják birkózni minden viharral és a későbbi decenniumokban is lesz módjuk jubilálni.

Dehát hiába, ami áll az egyes emberre, az áll a társadalom minden szervezetére, kis vagy nagy egyesületekre, hogy a mai idők viharos járását csak az életképes szervezet bírja ki. Normális időkből talán nem mertünk volna azzal dicsekedni, hogy ez, vagy az az egyesület szerencsésen meguszott 10 esztendőt, ma ez az idő sokkal többnek számít. Annál üdítőbb és megnyugtatóbb, ha aztán olyan egyesülettel találkozunk, amelynél a létezését nemcsak az elnevezés, mint pusztán keret representálja, hanem van belső tartalom is, ami a tulajdonképeni érték.

A Bányáiparosok dalkörét eddig csak ritkán hallottuk szerepelni. Hetedikén aztán fényes vizsgát tett. A további sorát nem féltem még ezekben a viharos időkben sem.

Kik is azok a bányáiparosok? Kisiparosok lehetnének, ha részben egyéni viszonyaik, részben a háboru s azt követő idők ki nem forgatták volna őket

pályájukból. Mesterek, segédek, tanoncok, csak sokféle mesterségben, de egy családban, a bányászcsaládban. Életük jó részét kemény munkában töltöttek emberek, akik naponta a szükség szerint 10—12 órát töltenek munkaszerszámaik társaságában, harcolnak tüzzel, vízzel, mérges gázokkal, bányászakadásokkal, kapaszkodnak egy szál kötélben és mászóvason emeletmagasságokban, vagy táncolnak egy-két szál pallón 100—150 m mélyből a nap-szintre ásító aknaüregek felett, elnyuzza a munka a ruhájukat, eldurvitja a kezüket, morgóssá teszi a hangjukat, hogyha nem ismered őket kedves olvasóm, azt hiszed, hogy haragszik rád, pedig nem: a szívük, a lelkük nem durva, az üdén, tisztán csengve muzsikál, kikivánczik az ajkukra, a fülük a munka monoton hangjával egyszerre hallgatja a próbákban betanult szölamok zenéjét, a szívük, a lelkük jó és üde, friss, mint az ajkukon felcsendülő dal.

Egy prologus és egy beszéd hangzott el az ünnepi hangversenyen. Aki nem volt ott, satirikusan azt mondhátá, úgy látszik többet beszéltek, mint énekeltek! Minek adnak hangverseny címet neki, ha beszélnek? Ha ezek a satirikusok eljöttek volna, nem ezt mondták volna, hanem, hogy kellett ez a két próza: egy prózai költemény és egy mélyszántású, szellemes esszé. Az egyiket Semetkayné Swanda Magda polg. isk. tanárnő mondotta, a másikat Dr. Holics Endre főbányatanácsos, bányakapitány.

Összebeszéltek-e, nem-e, nem tudom. De hogy egy este egy tárgyról két szempontból megfogva a tárgyat olyan különböző és mégis egybefonódó előadást tudjanak tartani, azt csak azzal tudom megmagyarázni, hogy a dal minden

emberben más-más visszhangot, de visszhangot kelt. Egyikük azt mondotta, hogy a dal érzéseink kifejezése. Miért? Egy példa: Az anya beteg gyermeke bölcsője felett lelki kintől gyötörve könnyes szemmel dalol s a gyermek lázas fejcskékjére hulló könnyecsek, meg a dal gyöngyszemei édes szendregésbe ringatják a még öntudatlan, lázban vergődő kis lelkét, — üdítő álmába, mely meghozza a gyógyulást biztosabban, mint bármiféle patikai medicina. Számtalan kép és hasonlat egymás után, végkövetkeztetése: a dal a lélek virága, boldogító megbékélést, nyugalmat, enyhülést hozó isteni adomány.

Dr. Holics Endre nem dicséri a dalt. A magyar dal nemes valuta, amit nem mi magyarok, de külföldi szakértők állapítottak meg.

A dal hivatása az, hogy szívet találjon: mikor terem, azt hozza, ami a teremtetjében forrong. Mikor dalol valaki, azt a dalt választja ki, amelyik leghebbebb tükre a lelkének. Valami önkénytelen, reflexszerű működése ez az emberi léleknek, mind a kettő mentes a tettetés és képmutatástól.

A dal a lélek resonantiája. Képletesen véve: az egész élet rezdül, minden jelenségében, mozdulatában, munkájában dalol.

A lélek rezgése világnézeti jellegű, azért a dalra (átvitt értelemben az élet mozgalmának a lélekben visszhangot keltő hatásaira is) vigyázni kell.

A dalkör hivatása az, hogy nemes hangulatokat keltsen és a nyomorúságban vigasztaló reménységet fakasszon, a magasságba törő dalai segítségével küzdjön a meggyölört, sokat szenvedett bányász nép lelkének nyomasztó resonantiái ellen, amelyek ma a collectiváló törekvések véres hatásait mutatják.

Ezért a dalkör ambícióinak inkább a bányász nép lelkében, mint a hangversenyteremben elért sikerekre kell irányulniuk.

Ez a nagyon röviden vázolt gondolatmenete az esszének.

A dalkör jellegé, amit az elnök királyfalvi Krafft Aladár szövegezett, a karnagy Vilezsal Richárd zenésített meg s amit a dalkör bemutatóként dalolt:

„Nyelvemben él a nemzet, szívében dal
[terem.
A munka szent varázsa töltse el Nemzetem
És ajkunk szóljon. Ha érted halmi kell,
Munkára dalt Testvérek! Szerencse feil
[Szerencse fell!”

híven adja vissza az érzést, a gondolatot, ami eltölti ezekben a kérgeskező, de melegszerű embereknek lelkét. Alig hittem a füleimnek, mikor nehezebbnél-nehezebb dalok csendültek fel a meglehetősen üres teremben. Arany-Révfy:

Mint művelt, előkelő embert szívesen fogadták mindenütt. Különösen a hölgyek nagyon érdeklődtek iránta. Sajátságos lényében valami rejtett, titokzatos dolgot sejtettek, ami a legerősebb varuzssal fűzte hozzá a hölgyvilágot, különösen Árvay Laurát.

Aki azt akarja, hogy választottja mindig szeretettel ragaszkodjék hozzá az soh'se tárja ki hölgye előtt egészen szívét. Legyen szívének a felföldötten kívül még egy jól elrejtett zuga melyet a kíváncsi nővel csak sejtetni kell, de azt felföldni soha. Ez a kis rejtett hely lessz az mely felé a nő szerelmének egész hevével vonzódni fog.

Hollóváry pedig több ilyen rejtett zugot sejtetett szívében. Eppen ezért volt lény olyan rejtélyes és a hölgyek előtt oly kiválóan érdekes.

Árvay Laura maga is regényes hajúlamokkal bíró leány volt és ezért tett reá olyan ellenállhatatlan hatást Hollóváry. Szerette volna ő is teljesen felföldni Hollóváry rejtélyes belvilágát és szeretett volna ő is a talányos férfiú titkaihoz férkőzni.

De Laurának ugyanez Ábrányi Tibor főhadnagy is udvarolt és gyanakvó szemmel nézte Hollóváryt.

Ha versenytársunk akad annak el-távolításában a féltékenység nem válto-gatós az eszközökben. Jó minden eszköz mely a célhoz vezet.

Ezen alkalommal is hamar kenyértörésre került a dolog. Heves szóváltás után alattomos, gyáva naplopónak nevezte a főhadnagy Laura előtt Hollóváryt.

Erre a heves és nemvárt kitörésre megdermedni látszott fájdalomában Hollóváry és csak percek múlva vághatta a

támadó főhadnagy szemébe, hogy ő egy alaváló pimasz.

Ezután szemében újra kigyúlt az a vad tűz, az a pokoli ijesztő, lobogó láng, amit én nála többször észrevettem.

Másnap délután már szemben állottak a vetélytársak, hogy megvívják az élet-halál harcot.

Hollóvárynak én voltam egyik segédje. A párbaj előtt a szokásos kibékítési kísérletet megtettük, de siker nélkül.

Ábrányi Tibor, mint kitűnő vívó és mint többszörös párbajgyőző szilárdan, bátran állott ki és teljes önbizalommal vette fel a párbajot.

Hollóváry tétovázva tündödvé, tépelődve lépett a porondra. Merev test-állása nem sok reményre jogosított.

Alig hangzik el azonban a vezér-segéd jelző szava, merevsége hirtelen megtörik, szemeiből kicsap az a vész-tőjósló pokoli láng és élesmetszésű keskeny ajkai körül egy vérfagyasztó guny-mosoly kezd játszódni.

Ezt a gunyos vigyorgást a gyengébb vívók eszközül használják, hogy általa az ellenfél nyugalmát és önuralmát megtörjék. A legtöbb esetben célt érnek vele.

Amde a jelen esetben ez a kísér-teties mosoly nem mint célavezető eszköz vonult Hollóváry ajkaira, hanem mint az ő sívár lelkivilágának a tükre.

Már háromszor csaptak össze és vér még eddig nem folyt, pedig a felek kívánsága szerint a legszigorubb feltételeket állapítottuk meg.

Láttam a főhadnagy kitűnően viv. Kitörése, pengevetése mintaszerű. Csele, véd-, fő-, segéd- és ellenhárítás mind megfelelő. Tapasztaltam, hogy Hollóváry finom, villámgyors, síma, közvetlen vágá-sai őt készületlenül nem találják. De egy-

ben megfigyeltem azt is, miszerint Hollóváry támadásai csak színleges áltáma-dások. És csodálattal veszem észre, hogy Hollóváry kéjtalan szemléli ellenfele szorgos védekezését és gyakran a szer-telenségbe átmenő szapora támadásait.

Még negyedszer is összecsengett a finom, villogó, éles sollingeni penge, de már ennél a menetnél Tibor főhadnagy karja nagyon megdagadt és ő lankadni látszott. Ellenfele most is kéjgyönyörrel kímélte őt úgy, mint a macska az ege-ret, hogy tovább játszhasson vele.

Miután sebesülés nem történt a fő-hadnagy kimerülése folytán, a felek kö-zös akaratára szerint a párbaj folytatását a következő napra tettük át.

Másnap a párbaj kezdetén a fő-hadnagy segédeit valami sejtélem száll-lotta meg, mert rendkívülinek találták Hollóváry viselkedését és vívmódorát an-nál is inkább mivel a főhadnagy mindig nagy erővel és ügyesen támadott, de Hollóváry vérfagyasztó mosollyal az aj-kán oly nyugodtan és oly biztosan fogta fel és háritotta ki a legveszélyesebb vá-gásokat, cseleket, hogy a segédek már nem csodálattal, hanem borzongással nézték Hollóváry természetfölöttinek lát-aszó tüneményes vívását.

Oly biztos, oly szilárd, oly ércerős volt minden mozdulata, mint amilyen biztos az alvajáró lépte, vagy a zerge mozdulata a tátongó örvények és nyak-törő éles szirték között.

A sejtélem sejtésé vált a vezér-segéd ennek alapján kijelenti, ha a kö-vetkező összecsapásnál sebesülés nem lesz az ügyet befejeztlnek fogjuk te-kinteni.

A vezérsegéd kijelentését 10 perc-nyi szünet követte, mely idő alatt Hol-

lóváry élesen vizsgálta a főhadnagy dom-boru mellét, Végre egy ponton akadt meg fürkésző tekintete és azt a pontot hosszan szemlélte.

Azután az élet-halálharcot vívók utolsó menete következett. A főhadnagy végső erőfeszítése gyönyörű volt. Széles, erős, domboru melle előre feszült, kar-izmai kidagadtak, szemeiben pedig a hősi elszántság tüze lobogott. Csapásai vil-lámzúporként hullottak Hollóváry felé, hanem ez rendíthetetlen nyugalommal fogta fel és verte vissza a sürű kardcsa-pásokat úgy, mint az ocean kiálló szirtje a feléje törülő viharhullámokat.

Most még egy utolsó vascsapás (Battement) és egy hossz villanás s a fő-hadnagy keresztüldőfött szívvel, lezárt szempillákkal haldoklik Hollóváry hideg kardvasán, aki markolatig döfte a pen-gét az előzőleg kiszemelt ponton Tibor főhadnagy szívébe.

Mi segédek elborzadva néztük, mily kéjtalanul legeltette kidülledt sötétborus villámló szemét Hollóváry a szerencsét-len elhaló főhadnagy vonagló arcvoná-sain és lecsukló ajkain.

És azután vad gyönyörrel kirántotta szívéből a kardot s amíg mi a haldokló-val foglalkoztunk Hollóváry egy ezüst kis szelencébe csöpögtette a pengéről a párolgó piros vért és szó nélkül távozott.

Másnap a párbajról felvett jegyző-könyvvel a lakásán kerestem Hollóváryt, de már ő akkor megszökött és megszök-tette Árvay Laurát is.

Később Hollóváryt, mint körözött, veszélyes ördült elfogták, hanem a szép Laura elveszett.

Ha Laura felől kérdést intéztek hozzá, szó nélkül, mereven bambán nézett a kérdezőre és görcsös kacagásba tört ki...

Rendületlenül, Verdi: Ernáni bordalának előadás (utóbbi zenekari kísérettel) olyan teljesítmények, melyek előadásából megállapítható, hogy a dalárda zeneileg teljesen fegyverezte, hanganyaga, összerakása igen jó s a karmester nemcsak a hangjegyek leéneklésére tanította meg őket, de a dal lelkét is ki tudta csalogatni. Farkas Szerenádjaiban alig vette észre valaki, hogy a soló baritonista nem kottából énekel. Külön említést érdemel a dalkör ezen tagja. Nem lát. A szöveget két-háromszori elmondásra hibátlanul megtanulja, a kottát végigtapogatja, egyszer-kétszer a karmester lemuzeikálja a melódiát neki s két-három próba után hibátlanul, pontos ütemezéssel leénekel, akár szólóban, akár karban. Tóth Géza ez, igen jó naturalista hegedűs és mandolinon is jól játszik. Mint az újkor egyik csodáját hallgattam a vakok hangversenyét a rádióban, megérteni nem tudtam, most sem tudom, de most láttam, hogy lehetséges, fel kell tennem, hogy a világtalan embereknek mésképp vannak fejlődve a többi érzékszervei, mint azoknak, akiknek mind az öt megvan. Tökéletesebbeknek kell lenniök, mert sok esetben pótolják a szem hiányát és ezért sokszor talán szerencsésebbek és boldogabbak is, azoknál, akik mindent láthatnak.

A bányazenekar által előadott kissé tömör Faust balletje után igen frappánsul hatott a vendégzereplésre felkért Kiss Lajosné csengő soprája Mendelssohn és Noszeda dalaiiban. Röder Alfréd zongorakísérete mellett előadott műsor-számai úgy voltak összeválogatva, hogy annak előadására csak önmagát ismerő, erejében bizó kiiskolázott művész mer vállalkozni. Indisponáltsága dacára (privátim értesültem, hogy még a hangverseny napján is lázas mandulagyulladás volt s számolni kellett ezen műsor-szám elmaradásával) igen tökéletesen énekelte a hangszerkezet és hangterjedelem tekintetében egyaránt nehéz dalokat s tudott érzést vinni azokba, amit pedig sok hivatalos énekes inellékes kelléknek tart, mi azonban laikusok mégis csak legelőször ezt nézzük, mert az bennünk is van, de hangunk az még mandulagyulladás nélkül sincs. A hallgatóság nem volt meglegedve, ráadásként is kért egy magyar népdalban meg is kapta. Ugyanígy járt a dalárda az Ernáni bordala után, amikor a Hamburgi menyasszonyból: Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország betétet énekelte zenekari kísérettel. Ilyen kettős hangszerelésű darabot már hallottam előadni, de látni csak most láttam. Elég feladat közel 80 embert dirigálni, akik oly sokfajta hangszeren játszanak s négyféleképp énekelnek. Azért mondom ezt, mert én csak magam muzsikállok, mégis mindig rosszabbul, mint ahogy szeretném, nem parioz a vonó, néha megszalad, néha nem mozog, sokszor mellé is fogok, biztosan kidobna a karmester a bandából, ott meg 80 emberben nem talált egyetlen kivételt sem, én sem.

A műsor utolsó számát, a Bányász-hymnust állva hallgatta a közönség. Az egész este a dal dicsérete volt, annak ni-velláló hatását éreztük valamennyien s mikor láttuk, hogy fáradságos munkában töltött nappal után továbbfegyvereztetten esti próbákra képesek járni s képesek magas színvonalú művészi élvezetet nyújtani ezek a dalosok, meggyőződhetünk, hogy a lélek minden embernek isteni adománya akár a keze, akár az esze a munkaeszköze s felszínre lehet annak a kincseit mindég hozni, ha hozzáértő bányász jó szerencsével kutatja. — Felülfizetéseket jövő számunkban hozzuk.

Dr. Istók Barnabás.

Hírek és különfélek

Befejeződött a bérmlás. P. Zadravetz István püspök a f. hó 5-én Litkén megkezdett bérmlási körutját befejezte Litkére a szécsényi ferences rendház főnökének kíséretében érkezett a püspök, aki négy falu népét bérmlalta meg, majd másnap járásunk határán Veres Zoltán j. főszolgabíró, Horváth László karancseszli plébános és hatóság, egyházközség vezetősége stb. fogadták és kísérték Karancseszibe, ahol a templomnál diadalkapu alatt az egész falu népe várta és éljenezte. Az üdvözlések után a püspök a templomba ment kíséretével, majd a plébánián szállt meg, ahol fogadta az üdvözléseket. Másnap

gyönyörű tábori oltárnál misét, szentbeszédet mondott és 1100 lelket bérmlalt meg. D. u. Somoskőújfaluba hajtatott, ahol szintén szeretettel fogadták. A másnapi bérmlás után 7-én d. u. 5 órakor városunkba érkezett harangzugás közepette. Az egyháztanács élén Traut Páter esperes-plébános fogadta a püspököt, akinek kíséretében volt Pajer János püsp. helynök és még sok más pap. A templomba lépő főpapot a Róm. Kath. Olv. Kör dalárdája az „Ecce sacerdos sal” fogadta. Este fél 7 órakor a leánykongregációban tagavetés volt, melyen gyönyörű beszédet mondott a püspök, akit a kath. kör dalárda este 9 órakor szerenádokkal lepett meg (a dalárda derék tagjainak kezdeményezésére.) Másnap reggel 8 órakor fényes segédlettel misét mondott a püspök, majd nagyhatású beszédben emlékezett meg a bérmlás ürességéről és a hatalmasok lelkének ürességéről, az anyagiasság kétségbeesítő uralmáról. A kiváló szónoklatot zsufolt templom hallgatta végig. Szentbeszéd után megkezdte a bérmlást és 2 nap alatt több mint 5000 lelket bérmlalt meg. — 9-én d. u. 5 órakor Ksterenyére ment, ahol az ünnepélyes fogadtatás után másnap osztotta ki a bérmlás szentségét, majd Mátravákra, Czeredre, Zabarra ment farszót körutján a püspök, akinek a 6 évvel ezelőtti tartott keresztényszocialista zászlószentelésén elmondott hatalmas beszédét ma is élénken emlegetik. Vidékünk és az egész nemzet nagy tisztelettel és ragaszkodással veszi körül a püspököt, akinek nagyravahatóságában hisz a hazáját szerető magyar.

Az Evangélikus Egyház ezévi rendes egyházközségi közgyűlését május 22-én 11 órakor tartja meg a templomban, amit megelőzően május 21-én a presbitérium este 8 órakor a tanácssteremben tartja meg a közgyűlést előkészítő ülését. Tárgysorozaton a múlt évi zárszámadások, az újév költségvetése, a kultúrathon ügyében határozathozatal stb. szerepelnek.

A huszonötösök ünnepségei most már határozott alakot öltöttek. Az a kitüntetés érte a huszonötös emlékmű bizottságot, hogy a katolikus templom támfalában felállítandó emlékleleplezéséhez József főherceg is leérkezik, sőt a felavató beszédet is ő tartja. A leleplezést a főherceg kívánságára június 19-én fogják megtartani. A részletes ünnepségek tulajdonképpen június 5-én a Tábornok ur előadásával kezdődnek, amelyről már megemlékeztünk. Részletes programot jövő számunkban hozunk.

A Budapesti Veres Pálné Evangélikus Leánykollégium május 20-án Salgótarjánba randul ki növendékseregével s ezalkalomból péntek délután fél 4 órakor a Borbély-Ligetben Akácfaünnepet rendez a szabadban, amelyre minden érdeklődőt meghív.

Népgyűlés és munkáslelképész-tori konferencia május 19-én csütörtökön. Az egri és csonka-rozsnói egyházmegye ipari- és bányavidékein munkálkodó, egyesületbe tömörült pap-sága a munkás lelki ügyei iránt érdeklődő világi urak bevonásával 1932 május hó 19-én csütörtöki napon Salgótarjánban vitéz Subik Károly apátkanonok, pápai kamarás, egri érseki irodaigazgató elnökelete alatt katolikus munkáslelképész-tori konferenciát tart, melyre szeretettel hívják meg az ipari és bányamunkásság világi vezetőit, előjáróit és munkásságát. A tanácskozás délelőtt 9 órakor Salgótarján főterén a Pajer János apostoli kormányzó, pápai káplán által mondandó tábori szentmise előzi meg. Utána rövid népgyűlés lesz, melyen Keller László sajozszeptéri esperes és Töbler János országgyűlési képviselő beszélnek. A Katolikus Körben tartandó zárt kongresszus előadói: Szita Gyula görömbölyi plébános, Molnár András mizserfai bányagazgató, Kuchta András mizserfai bányalelkész és Szenté László salgótarjáni palackgyári igazgató lesznek. A részvételt az érkezők számának megállapítása és a közbejövő rendezése miatt a salgótarjáni plébániára bejelenteni kérjük. A népgyűlésen való részvétellel ezuton is felhívjuk városunk munkástársadalmát. Értesülésünk szerint csütörtökön egyébként szünet van a bányákban és gyárakban.

A Mansz. salgótarjáni osztálya által a városi menházban fenntartott ingyenes levesakció f. hó 9-én hétfőn befejezést nyert. A hétfői levesadás egész költségét Keresztényi Istvánné viselte amiért az egyesület ezuton is hálás köszönetét fejezi ki. A levesakció végleges

PARÁD gyógyfürdő

Kiváló eredménnyel gyógyítja a női ivarszervek különféle megbetegedéseit. (Megtalanság, a méh idült lobja, petefészek gyulladás, izzadmányok stb.) Előidényben V. 14-től, VI. 25-ig 25 %.

köztisztviselőknek 50%-o engedmény.

Mérsékelt vendéglői árak!

Penzió és menürendszer.

A fürdő iránt mutatkozó nagy érdeklődés miatt szobát ajánlatos előre rendelni. Prospektust és bármilyen felvilágosítást készséggel ad a fürdőigazgatóság Parád-fürdő. Telefon: Parád 1.

elszámolását A Munka legközelebbi számában hozzuk. A Mansz. május hó 6-án tartott közgyűlése, a legnagyobb elismerés és köszönet hangján emlékezett meg Salgótarján város társadalmának áldozatos jószívűségéről és egyhangú lelkesedéssel A Munka nyilvánosság útján mélyesges köszönetet szavazott meg, mindazoknak, akik nemes célja, a nyomor enyhítése érdekében pénzübeli és természetbeni adományokkal az egyesület mellé állottak. Újabb adományok: Az Evangélikus Leányegylet ipartestületi mulatsága tiszta jövedelmének 1/4-e 25 P. és Dr. Förster Kálmán 10 P. Mindkét adományért az egyesület elnöksége hála-köszönetet mond. A salgótarjáni Mansz. a Kárpát egyesülethez csatlakozva 1932. május hó 22-én Salgó és somoskői várakhoz kirándulást rendez, indulás a fő-téri állomásról a fél 8 órai vonattal. Ennek a kirándulásnak a terve az egyesület közgyűlésén született meg, a jelenlévő tagok mindnyájan fölkarolták az eszmét, azért ezt a kirándulást Mansz. tagok és az egyesület barátai szíves figyelmébe ajánljuk.

HONSz (Hadirokk. stb.) közgyűlés volt f. hó 8-án d. u. 3 órakor. A gyűlést a Hísekegy szávaival Lapsánszky János elnök nyitotta meg, röviden vázolta az elmúlt esztendő segítő tevékenységét, egyben köszönetet mondott a város vezetőségének és képviselőtestületnek. Szerető és köszönő szavakkal üdvözölte a megjelent polgármestert Dr. Förster Kálmánt, Dr. Jánossy Ödön rendőrkapitányt, Dr. Figus Béla főjegyzőt és az Országos Központ kiküldöttjét Csák Boldizsár igazgatót, aki a csoport tisztviselőkarának beszámoló jelentése után ismertette a rokkant ügyek jelenlegi állapotát, a Kormányzó ur nemes ragaszkodását, az országos zászlószentelési ünnepség terveit. A nagy érdeklődéssel fogadott beszédet lelkes köszönet fogadta. A közgyűlés után sok panaszt és kérést vett jegyzőkönyvbe, hogy Bpestén illetékes helyen eljárjon ezekben. Városunk hadirokkantjai és hadiözvegyei nagy szeretettel ragaszkodnak az igazgató személyéhez, aki egyik legalaposabb ismerője a rokkant-ügynek.

A filléres gyorsok közlekedése Budapestre f. hó 7-15 között felsőbb rendelkezésre bét szüntetve. Mint értesülünk a Máv ezen kirándulónovatok közlekedését június elejétől szeptemberig szüneteltetni akarja az egyéb nyári kedvezményekre való tekintettel. Városunk közönségének köréből újabban az az óhaj merült fel, hogy f. hó 26-án, Urnapján kellene ilyen vonat Budapestre közlekedtetni, ha a jelentkezők száma ezt indokolná. Illetékesek Pünkösdi utáni napokban értekezletet tartanak ez ügyben. Bővebbet következő számunkban hozunk.

Meghívó. A M. K. E. salgótarjáni osztálya folyó évi május hó 22-én 12 órakor Salgóváránál tartja ez évi rendes közgyűlést melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Multüles jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Ellenőr jelentése. 6. Tisztújítás. 7. indítványok. — Ezen közgyűlés kapcsolatos a Somoskő-Salgó várához rendezendő túrával, — indulás a főtérről vonattal. Találkozás a főtéri állomáson reggel 7 órakor.

Városi kiosk és strandfürdő megnyílt. Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt vendégeimet, hogy f. hó 15-én pünkösdi vasárnapján a városi kiosk és strandfürdő megnyílik. Tekintettel a mai nehéz gazdasági viszonyokra olcsó árak mellett kitűnő ital és ételnekem kerülnek felszolgálásra. Minden este Hangonyi Rudas Rudi és zenekara hangversenyez. Olcsó árak, figyelmes kiszolgálás. Szíves pártfogást kér Polk Ferenc vendéglős.

A gazdátársadalom figyelmébe Felhívjuk gazdátársadalmunk figyelmét arra, hogy a tavalyi termésű tengeri csiraképessége a beszerzett adatok szerint nagyon gyenge, így ajánlatos próbacsirázatlás után meggyőződni a csiraképességről, nehogy kellemetlen meglepetésekben legyen részünk.

Szívbetegeknek és érelmeszesedésben szenvedőknek a természetes **Ferenc József** keserűvíz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a **Ferenc József** viz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek kitűnő szolgálatot tesz. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Nógrád vármegye terepszemléje a romhányi csataterén. Nógrád-Tereskéről jelentük nekünk, hogy Dr. Söldos Béla főispán vezetésével e hó 11-én szerdán járta be egy tíz tagú bizottság, a 222 év óta jeltelenül álló romhányi csatateret. A csataemlék helye megállapító bizottság részéről ott voltak: Markó Árpád alezredes a romhányi csata hiteles leírója, a járás részéről Barányi Tibor és Dr. Hetényi Rezső főszolgabírók, Báro Andreánszky Sándor, Az Országos Rákóczi Szövetség és fővárosi sajtó részéről Markó Miklós hírlapíró és Istók János szobrászművész, Romhány község részéről Tilói János róm. kath. esperes-plébános, Dr. Szuchovszky Sándor orvos és Zhoray Kázmér községi jegyző és a község képviselőtestülete. A megejtett helyszíni szemle után, a bizottság kimondotta, hogy a gula és piramis alakú romhányi trachit szikla színes kövekből készülő impozáns méretű csataemléket a Balassagyarmat—Berlin felé vezető országuton, szemben a történeti nevezetességi Vérhalom dülő és Lókuspatak hídjánál a 18-as kilométeres oszlop mellett állítják fel, miáltal 15 kő-faragó-kőműves és más munkátlan ember kap foglalkozást. A lapunk mult számában leközölt csataemlék felírása kissé változtat szenved, ugyszintén a tervezett és felirt dombormű helyett II. Rákóczi Ferenc fejedelem és Báro Károlyi Sándor a romhányi csata fővezére és kuruc tábornok arckép plakettjai lesznek elhelyezve. Tervezve van még egy impozáns Turul madár elhelyezése is. Az emlékmű két oldalán lesz elhelyezve a 3000 zsoldos lengyel és svéd katona emlékére a bronzból készült lengyel köztársaság és a svéd királyság hiteles cimerei. A csataemlék körülbelül két vagon trachit sziklakövet a Luszkány és Prónay nemzetségek kőbányái szolgáltatják s pünkösdi után azonnal hozzáfognak és a leleplezést előreláthatólag Péter Pál napján, vagy július hó első felében fogják megtartani lélekemelő ünnepség keretében.

Salgótarján m. város polgármesteri hivatalától.

2146/1932.

Hirdetmény.

Néhai Löwinger Rezsőné 1200 pengő alapítványának 1931. évi kamataira pályázatot hirdetek.

Az alapító levél értelmében az alapítvány évi kamata az alapító halálának évfordulóján június hó 14-én két salgótarjáni szegény között osztandó ki. Pályázatát írásban, vagy szóban minden salgótarjáni szegény június 2-ig a város főjegyzőjénél nyújthatja be.

Salgótarján, 1932. május 11.

A polgármester helyett: Dr. Figus főjegyző

Magyar Királyi Államvasutak
Állomásfőnöksége Salgótarján.

Hirdetmény.

Értesitem a t. utazó közönséget, hogy Üzletvezetőségünk a pünkösdi erős utasforgalom lebonyolítása végett az ünnep előtt, tartamára és az ünnepek után rendkívüli, mentesítő vonatok közlekedését rendelte el.

Vonalunkon főbb mentesítő vonat május hó 14-én fog közlekedni a 404/II. rész menetében fog közlekedni Budapest keleti pu. tól. Első részként a mentesítő vonat, másodrészként pedig az egyesített Miskolc-Somoskőújfalui vonat fog indulni.

Bővebb felvilágosítást az állomásfőnökség ad.

Salgótarján 1932. évi május 13-án.

Az állomásfőnök.
Szántay

Az Omke jubileumának befejezése.

Mult számunkból lapzártá miatt nem számolhattunk be az Omke tízéves jubileumát ünneplő diszközyűlést követő társasvacsoráról, amelyet a pesti vendégek tiszteletére a Pannóniában rendezett az egyesület. A hatalmas termet betöltő közönség élén a vacsora alatt elsőknek Herczeg Ede elnök üdvözölte Dr. Szabó egyetemi tanárt, majd Czeisler Arthur alelnök Nádor Jenő titkárt. Közkívánatra tett helybeli felszólalók után Dr. Szabó egyetemi tanár mondott szellemes és tartalmas felkészöntőt. A banket kifogástalansága a Pannónia tulajdonosának, Nagy Józsefnek hozzáértését dicsérte. Itt közöljük még Singer Gyula titkári jelentésének befejezését, amelynek első részét már kivonatoltan mult számunkban ismertettük:

Az Omke 10 éves multját dióhéjba foglalom össze, mivel nem akarom szíves türelmüket hosszabb időre igénybe venni

Az Omke nemcsak gazdasági, de kulturális célt is szolgál városunkban. Megalakította az Omke zenekart, amely nyilvános hangversenyen is részt vett. Több kulturesélyt és táncmulatságot rendezett, amely anyagi eredményt is jelentett egyesületünknek.

Most pedig rátérek arra, hogy mit harcolt ki az Omke tagjai javára. Megakadályozta a jelenlegi piactér elhelyezését, amely tagjainak existenciális kérdés volt. Szabályozta a piacon naponként való kirakodást. Országos és havi vásárok rendezve és szaporítva lettek. Adó és forgalmi adó ügyekben számtalanszor interveniált eredménnyel. A képviselőtestületi közgyűlésekben a kereskedelmet érintő ügyekben állást foglaltunk és sok számtalan gazdasági és szociális ügyekben jártunk el eredménnyel.

De az idáig elért eredményeket ne csak az Omke javára könyveljük el, ezek keresztülvitelében nagyban segített városunk érdemeiben dus és nagynevű polgármestere Dr. Förster Kálmán, az adóhivatal főnöke Dr. Szentgyörgyi Zoltán pénzügyi titkár és Olay Gyula tanácsnok, akik megértő szeretettel igyekeztek az Omke segítségére lenni és önzetlenül állhatjuk, hogy célját az Omke csak úgy tudta elérni, hogy a helyi hatóságok kellő megértéssel támogatták igaz ügyünket.

Külön és elsősorban meg kell emlíkeznem városunk országgyűlési képviselőjéről nagyméltóságu Dr. Sztranyavszky Sándor volt belügyi államtitkárról, akinek a város kereskedői sokat köszönhetnek, mivel 1930—31-ben az ő közbenjárására megindultak a közmunkák, amely az iparosnak munkát, a kereskedőnek foglalkozást és kereseti lehetőséget juttatott.

Végül kérem a hatóságok igentisztelt vezetőit, hogy támogassák továbbra is a terhek súlya alatt roskadozó kereskedő társadalmat, hogy hasznos és munkás tagjai legyenek csonka hazánk új építésében.

A veekind délutánok szükség a hivatalokban. Valahol olvastam, hogy a vallás és közoktatásiügyi minisztérium befogja vezetni a szombati veekind délutánokat. Szombat déli 12 órától, hétfő délelőtt 10 óráig szabadok lesznek a kultuszárca alá tartozó hivatalok alkalmazottjai. Remélhetőleg ezt a jó példát követni fogja egy minden köz és magánhivatalra kiterjedő rendelkezés. Igaz ugyan, hogy a leszállt kistisztviselő nem igen hagyhatja el városát, de legalább a heti gondokból kifejejtkezve, családja körében több időt tölthet. Szükség van erre nemcsak egészségi szempontból, ami magában is elegendő érv a rendszer bevezetése mellett. De szükség van különösen azért, mert a családosi tisztviselők gyermekeik nevelésével alig törődhetnek az egész héten. Az irodából fáradsan hazaérkező tisztviselő örül, ha lefekhet, iskolai gyermekei tanulmányi ügyeivel, léleknevelésével nem képes törődni. Az anya mellől a legtöbb helyen el kellett bocsájtani a cselédet, így az édesanya házi dolgai mellett szintén nem képes időt szakítani a gyermekeivel való foglalkozásra. De ha még tudna is, az apa erélyét az édesanya mindent megbocsájtó nevelése nem nélkülözheti. A tisztviselő egészsége a köz érdeke. A köz

Minden út...

m. Nagy Lajos

Úridivat üzletébe

vezet... Salgótarján

városházával szemben.

érdeke azért, mert a betegség kiadással s legtöbbször új, fizetett helyettesítő munkatérő beállításával jár. Az ifjúság szülői nevelése szintén közérdek. Miért tartanak akkor az illetékesek még csak a gondolatnál?

A M. K. E. Salgótarjáni Osztályának kirándulási programja az 1932. évben: 1. Május 15, 16. Dobogókő—Visegrád. Indulás 15-én 0 óra 17 perckor a főtérről. Költség cca: 20 P. Vezető: Kuchinka Béla. **2. Május 22.** Somoskő—Salgó. Közgyűlés. Vezető: Dr. Förster Kálmán. Indulás vonattal a főtérről. Találkozás reggel 7 órakor. **3. Junius 5.** Galyatető, vezető: Rokfalussy Lajos. Indulás 4-én délután 1 óra 8 perckor. **4. Junius 19.** Ágasvár, vezető: Borinyi Gyula. Indulás 19-én reggel 3 óra 19 perckor. **5. Julius 3.** Sirok vára, vezető: Zamecsnik Helén. Indulás 3-án 5 óra 19 perckor. **6. Julius 17.** Karancs, vezető: Péter Ica. Indulás a főtérről reggel 7 óra 24 perckor vonattal. **7. Augusztus 14, 15.** Aggtelek—Lillafüred, vezető: Süle Ferenc. Indulás 14-én 0 óra 17 perckor a főtérről. Költség cca: 24 P. **8. Szeptember 4.** Zámptak, vezető: Tep-lánszky Ödön. Indulás 4-én reggel 5 óra 19 órakor a főtérről. **9. Szeptember 18.** Hollókő, vezető: Horényi Sándor. Indulás 18-án reggel 5 óra 19 perckor vonattal a főtérről. Költség cca: 1'90 P. Az 1, 3, 7, számú hivatalos túrára előzetes jelentkezést kérünk a vezetőnél a tura előtt 7 nappal. A központ és a társosztályok csatlakozását szívesen vesszük. Minden tag vendégeket is hozhat magával. A vasúti kedvezményt csak arc. ig. bíró tag veheti igénybe. Az egyes turák költségei csak arc. ig. bíró tagokra érvényesek. Nem tagnak kétszerese. Élelmezésről mindenki maga köteles gondoskodni. Nagyszámú szíves részvételt kér a Turabizottság Elnöksége. **Uj igazolvány kiállítását és érvényesítését Kaszper Kálmán pénztáros intézi.** (Iskola-u. 3.)

Halálos végű baleset történt Zagyvapálfalván a Salgótarjáni Köszénbánya R. T. csókási táro telepén. Kasztanek Gábor villanyszerelő az ottani transzformátornál szerelési munkát végzett f. hó 10-én, amikor a 10.000 Voltos feszültségű áramvezető dróthoz hozzátért, amely rögtön agyon sújtotta. Ruhája is meggyulladt, amit a segítségre siető társai oltottak el. A pálfalvai szénrakodó telep vezetője fiát vesztette el benne, továbbá érzékeny veszteség érte a PBÜSE bajnokjelölt csapatát is, amennyiben nevezett igen agilis balösszekötő játékos volt a pálfalvai labdarúgó sport egyeletnek. Temetése f. hó 12-én volt óriási részvét mellett. A bányavállalat személyzete Keszthelyi Gyula főmérnök az üveggyár tisztviselő és munkásszemélyzete Weisz Arnold mérnök vezetése mellett, továbbá a levették sorakoztak fel a temető előtti téren. — Demeter Bertalan plebános beszéntelesé után a Baglyasi Iparos Kör dalárdája: Miért oly borús... kezdett, majd a pálfalvai levénke fuvós zenekar és a bányatársulat fuvós zenekara felváltva adott elő gyászdarabokat. A sírnál a PBÜSE sport egyelet nevében Markovich György üveggyári tisztviselő bucsuztatta magas szórnyalásu megható szavakkal. Végül a Demschär vonós zenekar játszott a: Lehullott a regző nyárfa... és Elmegyek-elmegyek... kezdetű szivbemarkoló akkordjait. Legyen a mélyen sújtott családnak gyógyír nagy fájdalomra az a részvétnemnyilvánulás, melyet a mindenki által kedvelt ifjú sport ember iránt érzett a gyászoló közönség. A hatósági vizsgálat megindult a baleset okának kiderítése végett.

A gazda is lovaghatja állatját és kiárthatja annak husát. A kereskedelmi miniszter rendeletet bocsájtott ki, amely kimondja, hogy a gazdának, vagy más állattartónak kére érett és veszteség nélkül tovább nem tartható állatait szabad saját magának levágni és annak husát áruba bocsájtani, ha az állatot helyben nem, vagy csak forgalmi ár alatt tudja értékesíteni.

A vásárlóközönség egyöntetű bírálat: legszebb, leghigiénikusabb és legolcsóbb üzlet városunkban: Ligeti csemegekereskedés, a nagytrafik mellett Győződjön meg Ön is róla.

Népes gyűlést tartott Zagyvapálfalván f. hó 7-én a Vasutasok Gazdasági Egyesülete, hol szóba került a kormány fizetés csökkentő rendelete is. Élénk elkeseredéssel tárgyalták, hogy a fizetés csökkentés csak látszólagos és időleges eredmény az ország költségvetésében, mert a kisjövedelmű és a létfenntartásért erősen küzdő, de az országban állandóan itt élő közalkalmazottak vásárlóképessége csökkenésével úgy az ipar, mint a kereskedelem bevételei fogynak csökkenni, miáltal azok adózó képessége gyengül meg — ami lassanként a teljes leromlást fogja eredményezni. — Inkább a külföldi adósságok kamattfizetését, a jóvátételi terhek elengedését szorgalmazza a kormány és a megszállt területekről menekült nagyszámú nyugdíjasok illetményeinek megtérítését a kisanantantól — amit tulajdonképp is igazság szeriut azoknak kellene viselni. — Ily értelmű memorandumot szerkesztett a gyűlés vezetősége és azt kerületünk agilis képviselőjének Dr. Sztranyavszky Sándornak küldik meg, hogy ezen adatok birtokában legyen szószólója a kis emberek nyomorúságának a költségvetési vitában.

Több millió pengő megy ki a statisztika szerint évenként féregirtószerért külföldre. Igazán fölöslegesen, mert a DEJO magyar légy és poloskairtó a legjobb külföldivel egyenértékű. Ezt állítják a mi gazdasszonyaink.

A Balassagyarmati Egyesült Keresztény Nemzeti Liga ünnepe. Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga balassagyarmati osztálya f. hó 8-án Galgagután és Nógrádkövesd-szandaváraljai kőbányatelepen hazafias ünnepélyt rendezett. Az ünnepi beszédet Sulacsik Z. Lajos balassagyarmati ref. lelkesztartotta. Az ünnepély keretében vitéz Honti Sándor tárogatón kuruc dalokat adott elő, Gáthy Zoltán irredenta dalokat énekelt és Dr. Szentpétery Béla pedig „Ég a máglya”, „Vermalom” című költeményeit szavalta el. Végül a közönség a Hymnust énekelte el.

Állami gépjárművezetőképző (sofőr) tanfolyam nyílik meg a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet keretében május 30-án este fél 7 órakor, az intézet Budapest, VIII., József-körút 6 szám alatti helyiségében. Beírás naponta d. e. 9—1, óra között az igazgatósági irodában, ahol a felvételhez szükséges úrlapok a hivatalos órák alatt előzetesen beszerezhetők. IGAZGATÓSÁG.

Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke kiigazításának egyszerűsítéséről szóló 1932. évi III. K. végrehajtásáról megjelent a 17.000/1932. B. M. számú körrendelet. Eszerint az 1932—1935. években a névjegyzékbe hivatalból fel kell venni azokat, akik ez időben a megkívánt életkort elérték. A városok és községek az 1931. december 31-ig 23. évüket elért férfiak és 29. évüket elért nők összeírólapjait a központi választmányhoz beterjeszteni kötelesek. A központi választmány az 1932. évi névjegyzéket felülvizsgálja s a kihagyottakról jegyzéket készít, azt és a jegyzéket megküldi az előjáráságnak és a kihagyottakat értesíti.

A növényvédelmi szerek forgalmának szabályozása (47.000/1932. F. M. sz. rendelet). A rendelet felsorolja azokat az anyagokat, amelyeket növényvédelmi szerekként csakis közhasználati elnevezésüknek megfelelő megjelöléssel, az alkalmazás céljának feltüntetésével és a megszabott kellékeknek megfelelő minőségében szabad forgalomba hozni.

Okleveles tanítónő a nyári két hónapot olyan helyen töltene, ahol előkészít pót vagy felvételi vizsgára. Fizetést nem kérek csak teljes ellátást. Cim a kiadóban.

6 százalékos a kamatláb április 18-tól. A Nemzeti Bank főtanácsa április 16-án tartott ülésében a váltóleszámítási kamatlábat 7 százalékról 6 százalékra szállította le, tehát 1 teljes százalékkal; ugyanakkor a lombardkamatlábát 7 és fél százalékról 6 és fél százalékra mérsékelte. Az újabb kamatlétszállítás már régi kívánsága volt a gazdasági életnek és különösen a mezőgazdasági köröknek. Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter legutóbbi expozéjában már jelezte, hogy a kormány is azon az állásponton van, hogy a kamatlétszállítás kívánatos, mert a gazdasági helyzetben a javulás előjelei mutatkoznak. Így tehát a kamatlétszállítás nem jött váratlanul, de a gazdasági életben így is általános meglepéssel fogadták. Ebben az évben ez már a második kamatlétszállítás, mert első ízben január 20-án szállították le a kamatlábat 8-ról 7-re, tehát ugyancsak egy százalékkal. Az év eleje óta tehát a kamatlábat immár két százalékkal mérsékelte. A Nemzeti Bank főtanácsa egyúttal elhatározta, hogy a kormány által kibocsátott azokat a pénztárjegyeket, amelyeket a mult évi felhatalmazási törvény alapján bocsátottak ki, kézzizálogat elfogadják. Mint ismeretes, ebben a költségvetési évben előreláthatólag 40—50 millió pengő hiány fog mutatkozni és ezt akarják a pénztárjegyek kibocsátásával fedezni, úgy hogy a most lezáródó költségvetési év egyensulya biztosítva legyen.

SPORT.

Cinkotán játsza a SSE. Corinthian középöntő mérkőzését. Előző számunkban hírt adtunk arról, hogy a SSE a Cinkotai TK-val került össze a Corinthian középöntőben, miután a CTK előbb az FTC, majd a Dorogi AC-ot verte meg s mindkettőt a saját otthonában. Szerettük volna, ha ez az érdekesnek ígérkező mérkőzés itt folyt volna le, de a CTK semmi körülmények között nem volt hajlandó Salgótarjánba jönni, miután ő a pályaválasztó s ezt a helyzeti előnyt mindenképpen megakarja tartani. Így tehát a SSE kénytelen Cinkotán felkeresni ellenfelét, mely találkozás pünkösd vasárnapján fog megtörténni s figyelembe véve a CTK eddig elért nagyszerű eredményeit, valamint a CTK előnyét a hazai pálya és közönség tekintetében, a SSE-nek nagyon fell kell készülnie erre a mérkőzésre, ha győzni akar, illetve, ha be akar jutni a Corinthian di döntőjébe.

Az SBTC Takács IV.-e vasárnap, az olasz-magyar mérkőzés előtt eldöntésre került Közép-mill. elleni Herendy-vándordíj mérkőzésen az Észak-mill. válogatott középédezte volt. A mérkőzést Észak 2:1 arányban elvesztette. Takács megelélt ugyan a válogatottban, de itthoni formáján alul játszott. Nem láttuk biztos szereléseit, pontos fejjátékát, miért is az volt a benyomásunk, hogy zavart volt, mert helyezkedéseiben sok hibát követett el s bizony sokszor volt „légüres”-tér a két tizenhatos között. Nagy hátrányára volt alacsony termete, emiatt a Közép-mill. magas csatárait nem tudta tulfejni. E hibákra azért mutatunk rá, hogy a jövőben ez tanulságul szolgáljon neki. Lehetséges, hogy mérsékelt teljesítményének oka a játék elején történt arcsérülésére is vissza vezethető. Az igazság kedvéért le kell szögeznünk, hogy a kis Takács a kapott labdákat — elenyésző százalék kivételével — pontosan, biztosan játszotta meg s az elért gól is az ő szöktetéséből esett.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

14 Sz. 15 V.

Hajnali őrjárat.
Repülőosztag története
Kieg.: Vigjáték.
Vasárnap d. u. 3 órakor
Fél helyárak!
A szélhámosok őrdőge

16 Hétfő.

Akék Dunamentén
Operett 11 felv.
Kieg.: Vigjátékok.
D. u. 3 órakor
Fél helyárakkal!
A szélhámosok őrdőge

Jón!

Jón!

DELIKATESZ.

Uszó börtön.

Kezdet: Hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton este 8 vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.